

Korrupció és önkormányzati választások Magyarországon

Az 1998-2023 közötti közbeszerzési korrupciós kockázatok és a 2019-es önkormányzati választások elemzése

Tóth I. J.^{1.}, Kovács N. N.^{2.}, Vida M.^{3.}, Hajdu M.^{4.}

1: SGH Warsaw School of Economics, CRCB, HUN-REN KRTK KTI

2: Bocconi University, CRCB

3: Central European University, CRCB

4: Corvinus University of Budapest, CRCB

MKE

2024. december 19-20, CEU

2024. 12. 21.

Vázlat és összefoglalás

- 368 városi önkormányzat és budapesti kerületek közbeszerzési adatait és 2019-es választási eredményeit vizsgáltuk.
- Most két csoportra (F->F és F->nF) koncentrálunk (205 önkormányzat).
- Két kérdést vizsgálunk.
 - K1: A 2017-2019-es korrupciós kockázat befolyásolta-e a 2019-es választási eredményt?
 - K2: A 2019-es választási eredmény befolyásolta-e, hogy a korrupciós kockázat 2021-2023 közötti szintje hogyan alakult a 2017-2019-es sinthez képest?

Vázlat és összefoglalás

Semmi jelét nem találtuk annak, hogy a korrupciós kockázat szintje, illetve a szint változása összefüggésben lenne a választási eredménnyel.

Vázlat és összefoglalás

Kimutattuk, hogy a 2019-es választási eredmény három más tényezővel áll kapcsolatban:

- (i) egy lakosra vetített közbeszerzési volumen 2017-2019 között. Azoknál a Fidesz vezetésű önkormányzatoknál, amelyeknél ez alacsonyabb volt számottevően magasabb eséllyel volt váltás (F->nF). *„nem volt elég a pénz”; „későn (2020-ban) jött meg a pénz”*
- (ii) felsőfokú végzettségűek aránya a népességben. Ahol ez magasabb volt, ott nagyobb eséllyel volt váltás. *„a városi iskolázott elit fordult el a Fidesztől”.*
- (iii) több mint egy éve regisztrált munkanélküliek 2019-es aránya az aktív korúakhoz viszonyítva. Ahol ez az arány magasabb, ott nagyobb eséllyel volt váltás. *„gyenge gazdasági helyzet”
„kilátástalanság”*

Vázlat és összefoglalás

Kimutattuk, hogy a korrupció 2021-2023-as szintjének változása a 2017-2019-es szinthez képest az alábbi tényezőkkel áll kapcsolatban:

- (i) az EU támogatások aránya. Minél nagyobb volt ez az arány, annál inkább csökkent a korrupciós kockázat 2021-2023 között az előző időszakhoz képest. *„Elios-hatás: a magyar kormány rájött, hogy az EU pénzeket ellenőrzi az OLAF, és kivizsgálja, feltárja a korrupciót”*
- (ii) A Fidesz-közeli haverok aránya. Minél nagyobb volt ez az arány annál jobban csökkent a korrupciós kockázat. *„Az EU 2016-2017 után egyre inkább vizsgálni kezdte a magyar kleptokrata rendszert. A magyar kormány rájött, hogy a haverok szem előtt vannak. Vagy már nincs annyira szükség arra, hogy a közbeszerzéseken keresztül támogassák őket (magántőkealapok, 2014. évi XVI. törvény)”*.

Támogatók

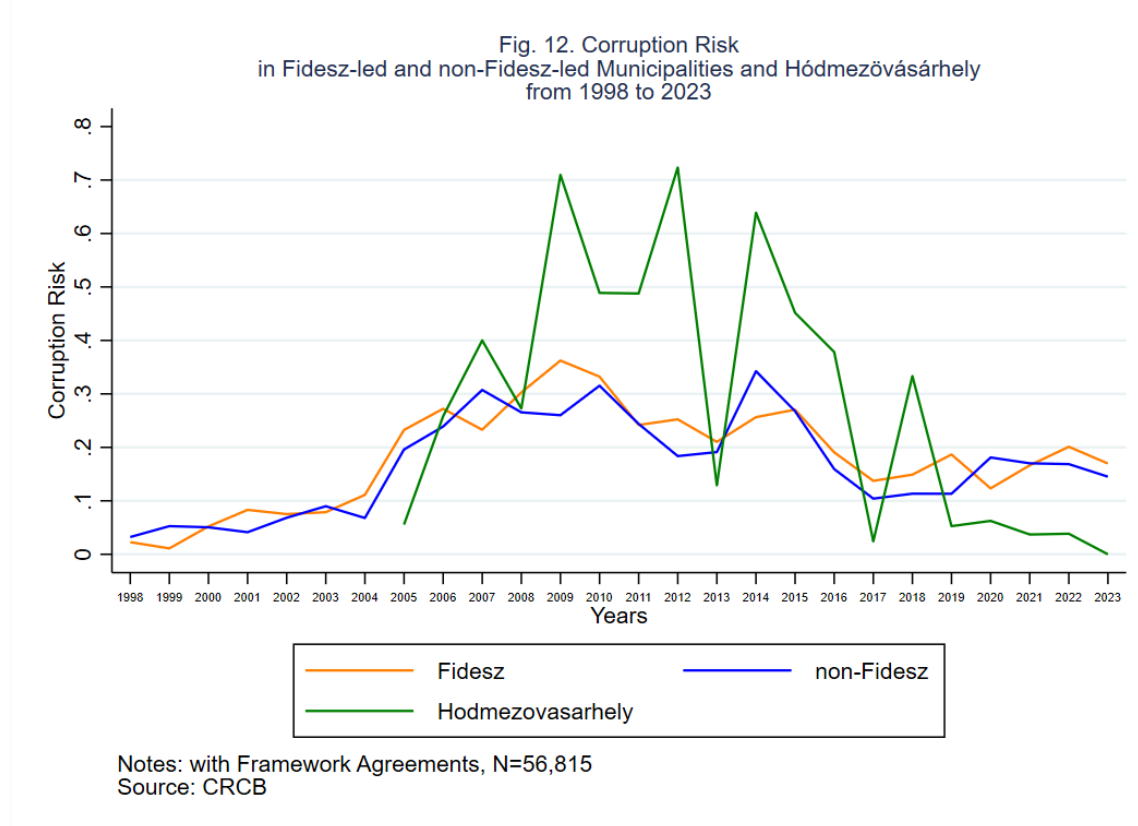
- CRCB

A kutatást magánszemélyek és magyar vállalatok támogatása tette lehetővé

Kutatási kérdések

Motiváció: egy anekdotikus evidencia

2018. február 25, Hódmezővásárhely. A közbeszerzési korrupció korábbi évekre jellemző kimagasló mértéke számított a Fidesz vezetés (1998-2018) leváltásában.

Kutatási kérdések

- K1:

Szerepet játszott-e a közbeszerzési korrupció 2019 előtti szintje abban, hogy a Fidesz vezetést ellenzéki vezetés váltotta 2019-ben?

- K2:

Hogyan változott a korrupciós kockázatok szintje 2019 után a választások előtti szinthez képest ott, ahol nem történt váltás (F -> F) és ott,

ahol a Fidesz-t ellenzéki vezetés váltotta (F -> nF)?

Nagyobb arányban csökkent-e a korrupciós kockázat ott, ahol váltás volt, mint ahol nem volt váltás?

Adatok

- Közbeszerzések 1998 – 2023 (*CRCB*)
346.482 közbeszerzési szerződés adata
- Választási eredmények (*Nemzeti Választási Iroda*)
368 városi és Budapest kerületi önkormányzat választási eredménye
- Népszámlálás település szintű adatai (*KSH*), 2001 és 2022
népesség, magas iskolai végzettségűek aránya a népességben belül
- T-STAR (*KSH*),
települések / kerületek jellemzői
- Regisztrált munkanélküliek adatai (*Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat*),
aktív korúak, regisztrált munkanélküliek, egy éven túli regisztrált munkanélküliek 2019-es településszintű adatai

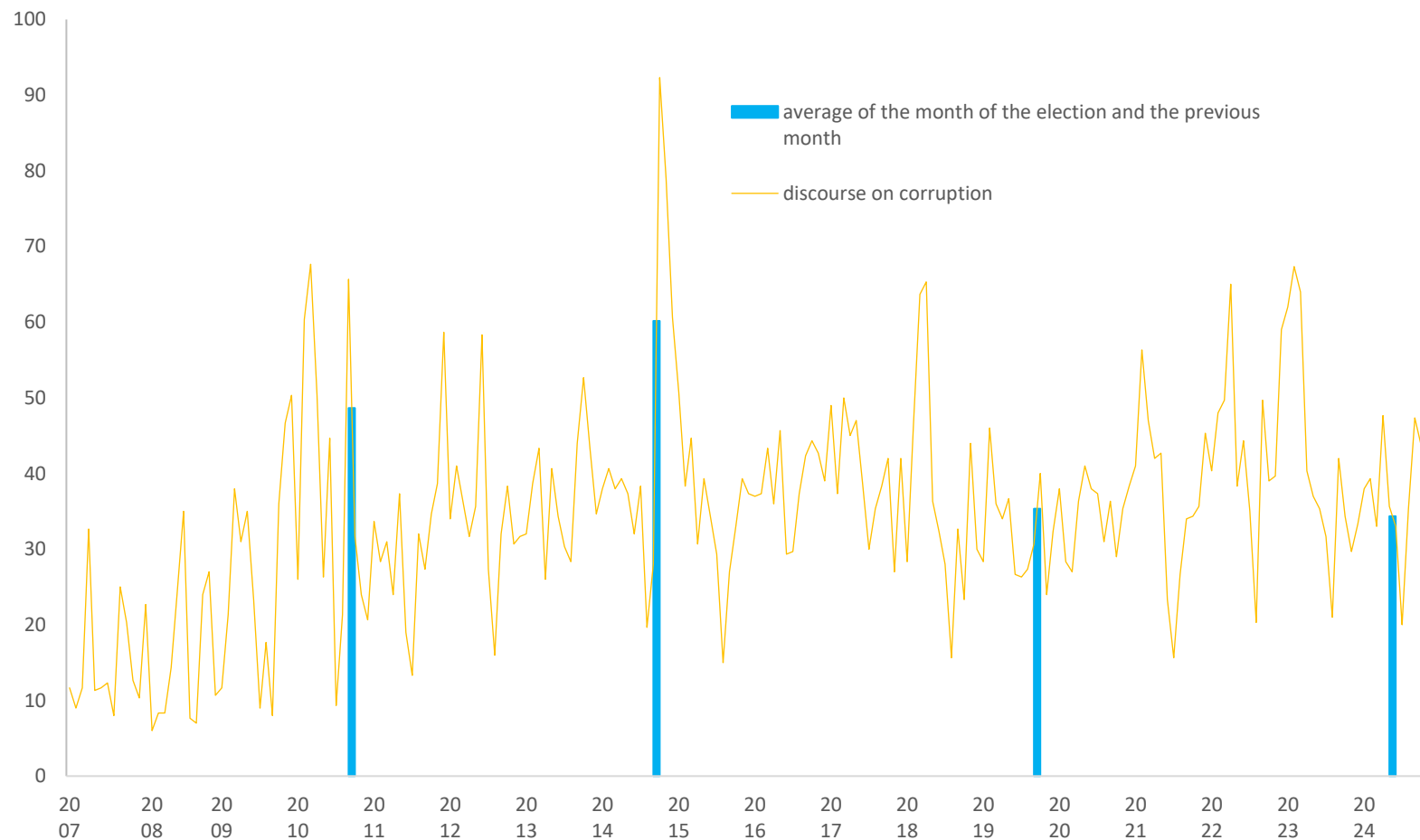
Adatok

Átmenetek típusai	Önkormányzatok száma
Nem Fidesz → Fidesz	25
Fidesz → Fidesz	150
Nem Fidesz → Nem Fidesz	137
Fidesz → Nem Fidesz	56
Összesen	368

Fidesz-közeli „vállalkozók”

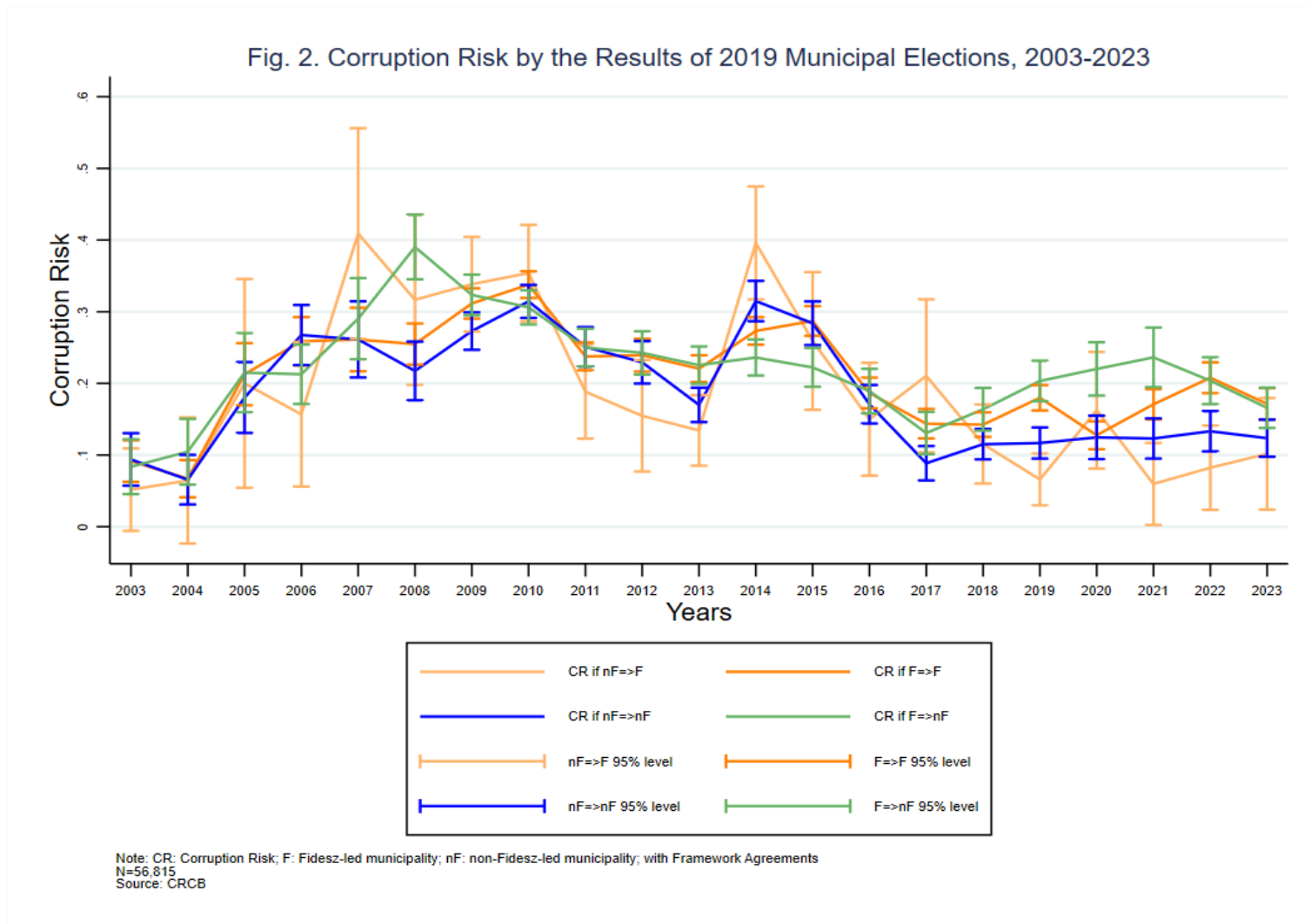
- Balásy Gyula
 - Garancsi István
 - Mészáros Lőrinc
 - Simicska Lajos
 - Tiborcz István
 - Szíjj László
-
- Homlok Zsolt (Mészáros Lőrinc)
 - Jászai Gellért (Mészáros Lőrinc)
-
- Csetényi Csaba
 - Hamar Endre (Tiborcz István)
 - Kuna Tibor
 - Paár Attila (Tiborcz István, Simicska Lajos, Szíjj László)
 - Varga Károly (Szíjj László)
-
- Összesen 42 olyan cég „tulajdonosai”, amelyek nyertek közbeszerzést 1998-2023 között.

A korrupció, mint téma, 2007-2024

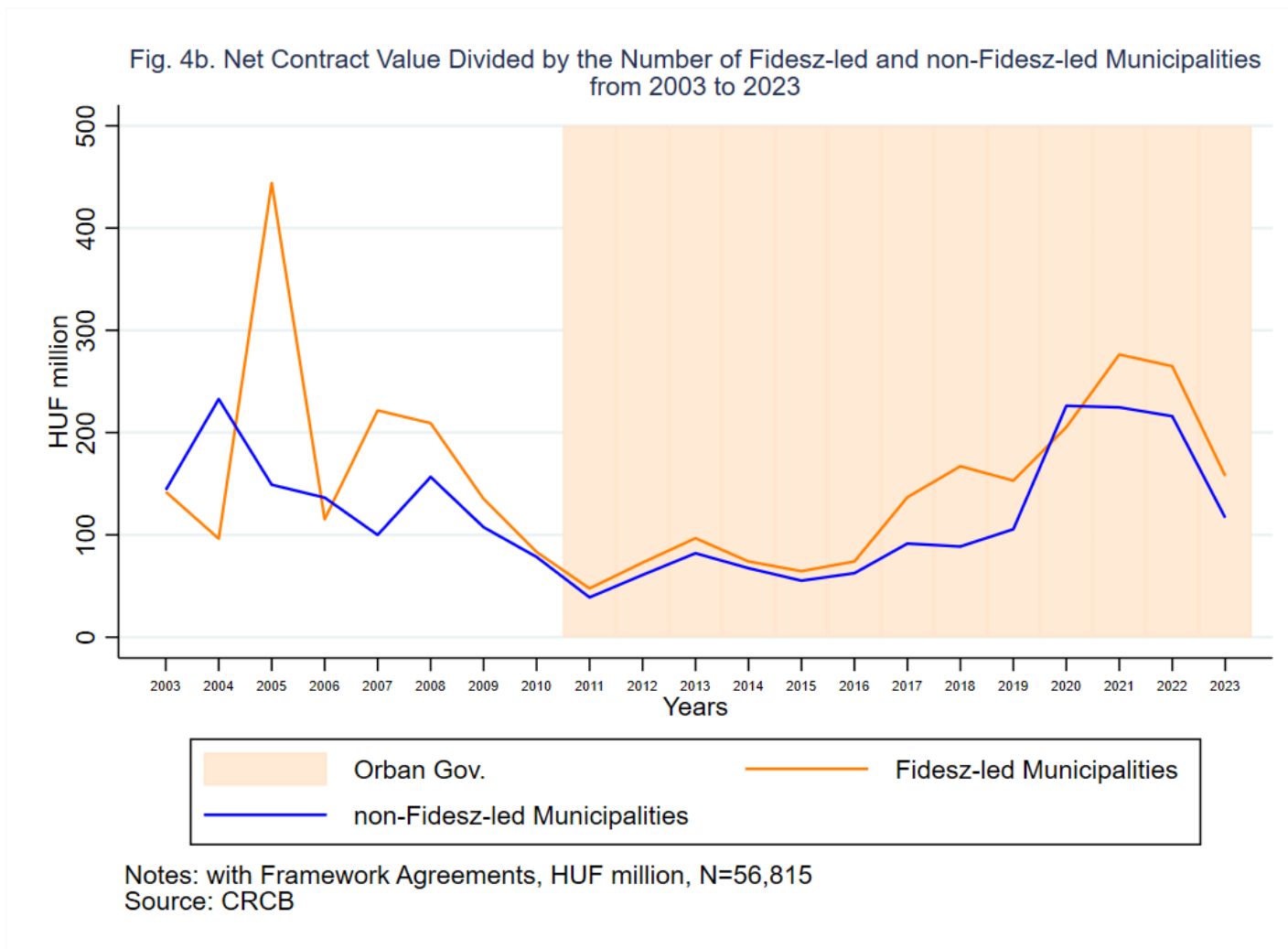

Source: Google Trends

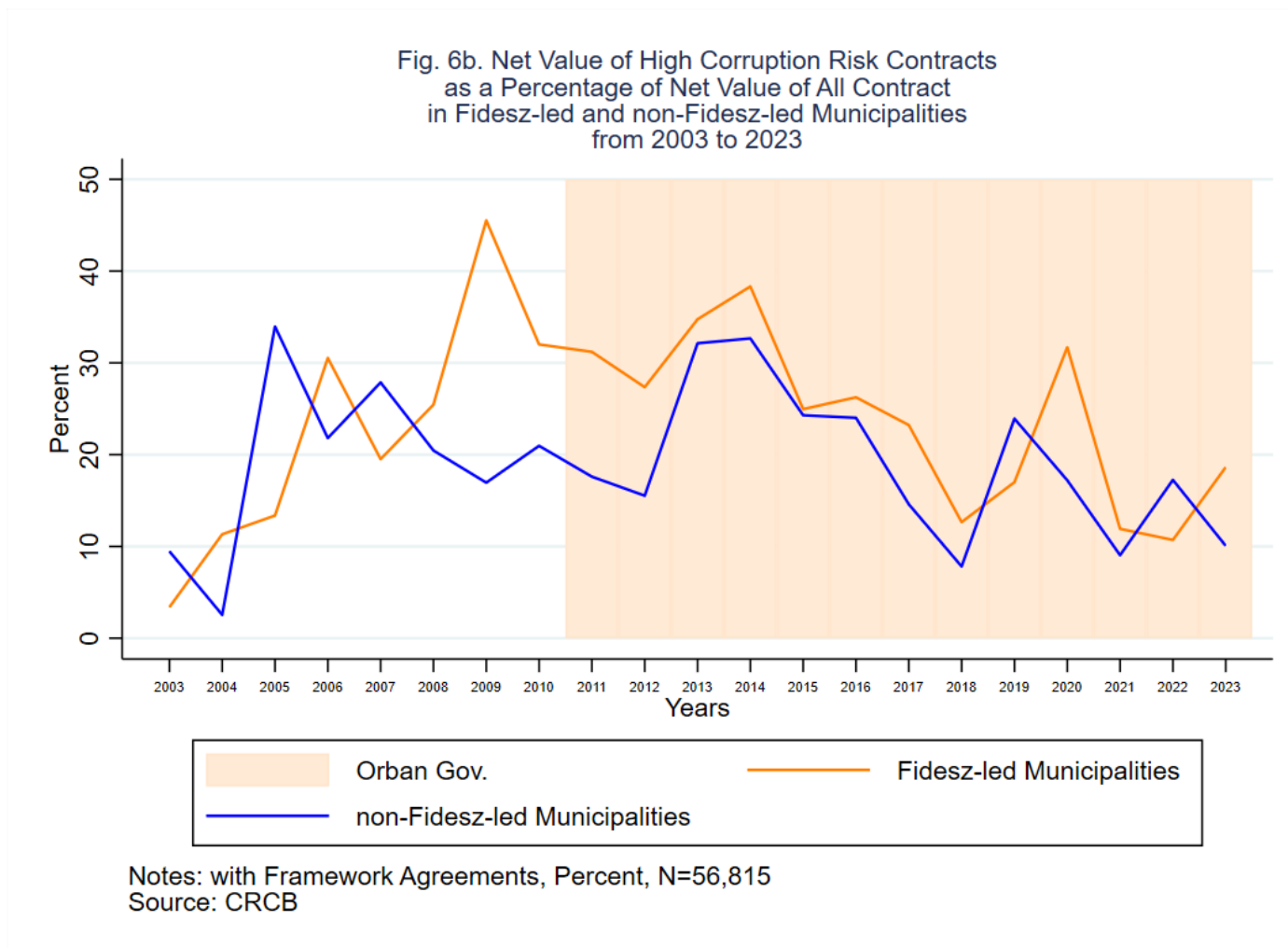
A korrupciós kockázat a 2019-es választási eredmények szerint, 2003-2023

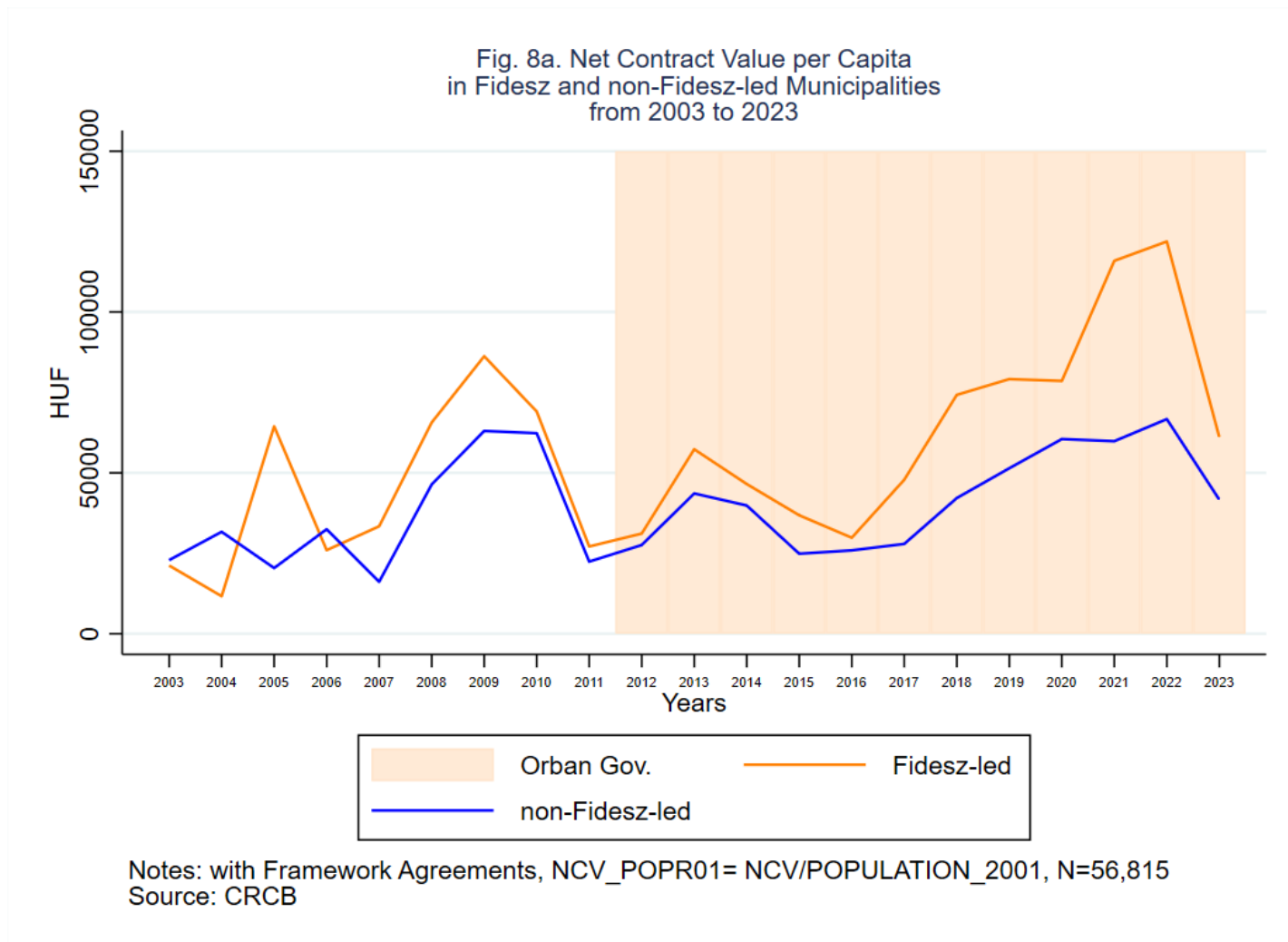
Összes szerződéses érték önkormányzatonként a Fidesz vezetésű és a nem Fidesz vezetésű önkormányzatoknál, 2003-2023

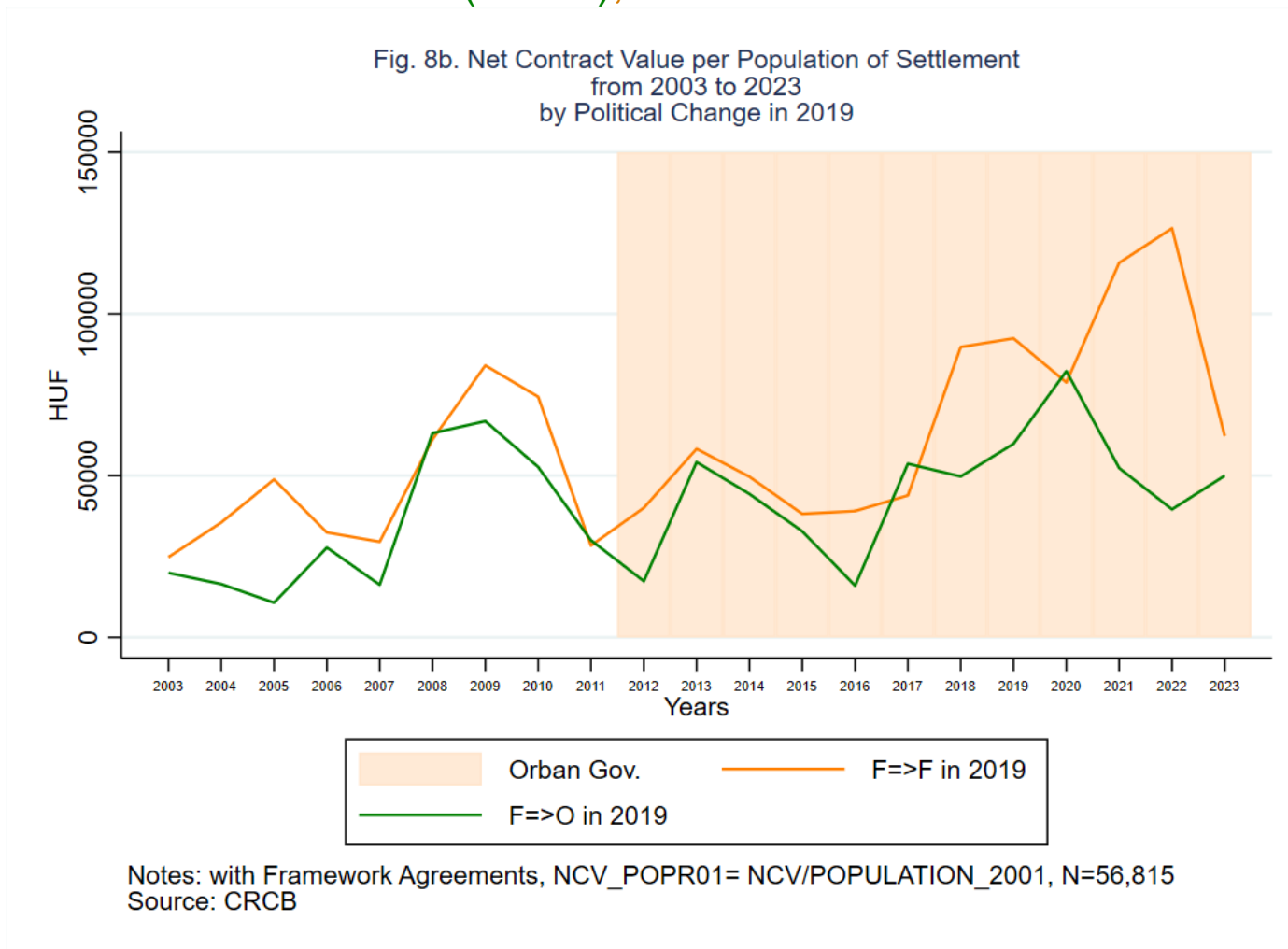
Magas korrupciós kockázatú közbeszerzések értékének aránya az összes közbeszerzésben a Fidesz vezetésű és a nem Fidesz vezetésű önkormányzatoknál, 2003-2023

Egy lakosra jutó közbeszerzési érték a Fidesz vezetésű és a nem Fidesz vezetésű önkormányzatoknál, 2003-2023

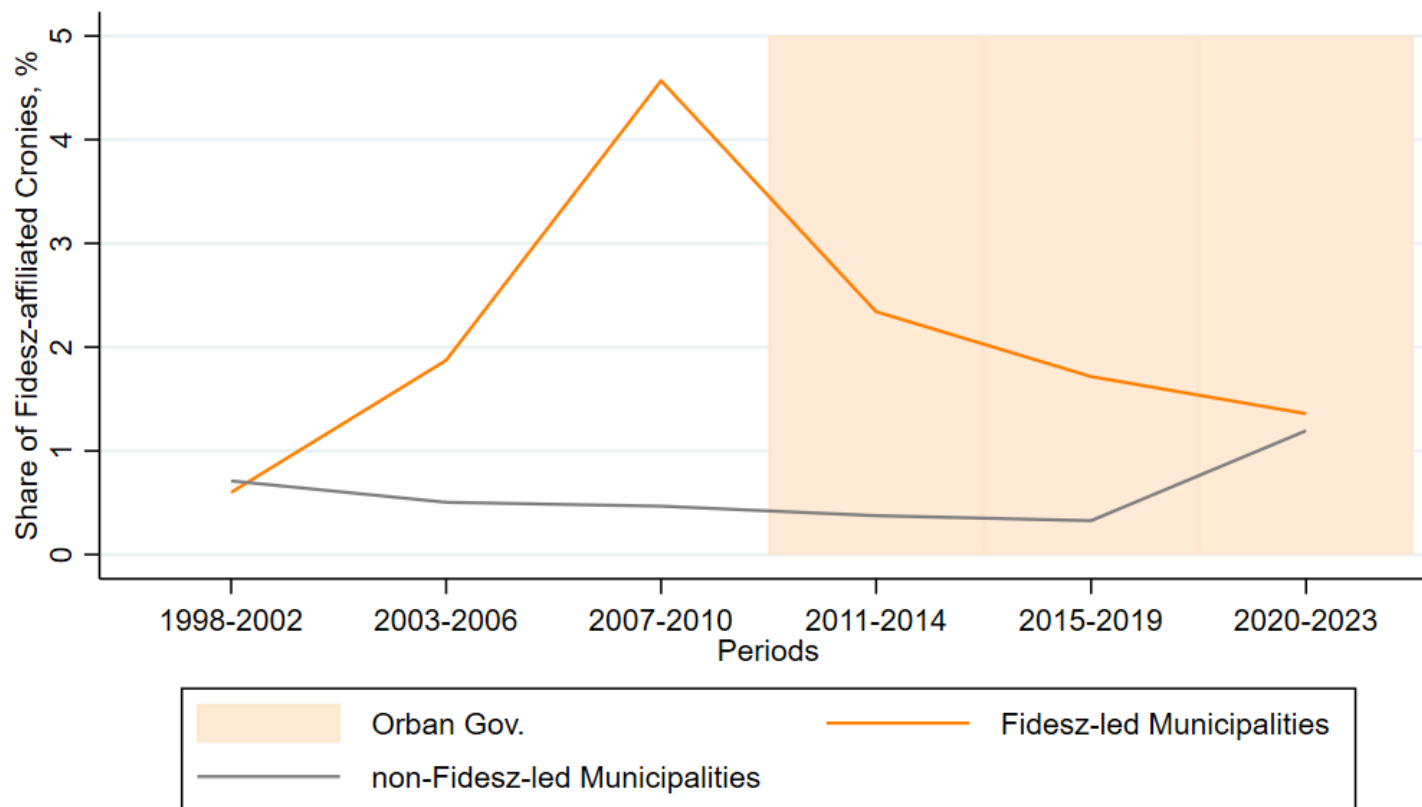

Egy lakosra jutó közbeszerzési érték ott ahol 2019-ben a Fidesz vezetés megmaradt (F->F), és ott, ahol a Fidesz vezetéset ellenzéki vezetés váltotta (F->nF), 2003-2023

Politikai favorizmus – I, 1998-2023

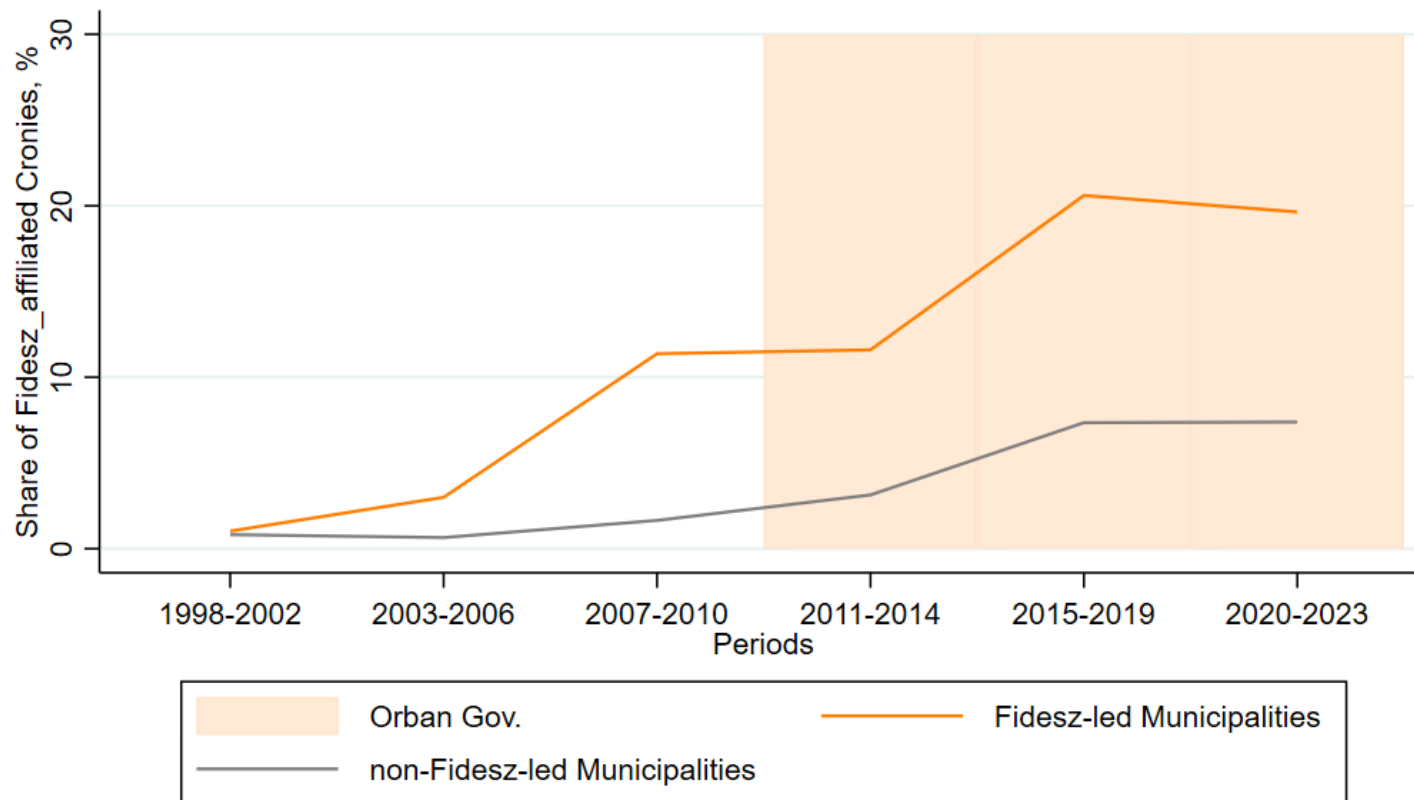
Fig. 9a. Share of Number of Public Contracts Won by Fidesz-affiliated Cronies on All Public Contracts by Political Affiliation of the Municipalities and Periods from 1998 to 2023

Notes: with Framework Agreements, $C3R=C3_CNUM/CNUM$, $N=60,406$
 Source: CRCB

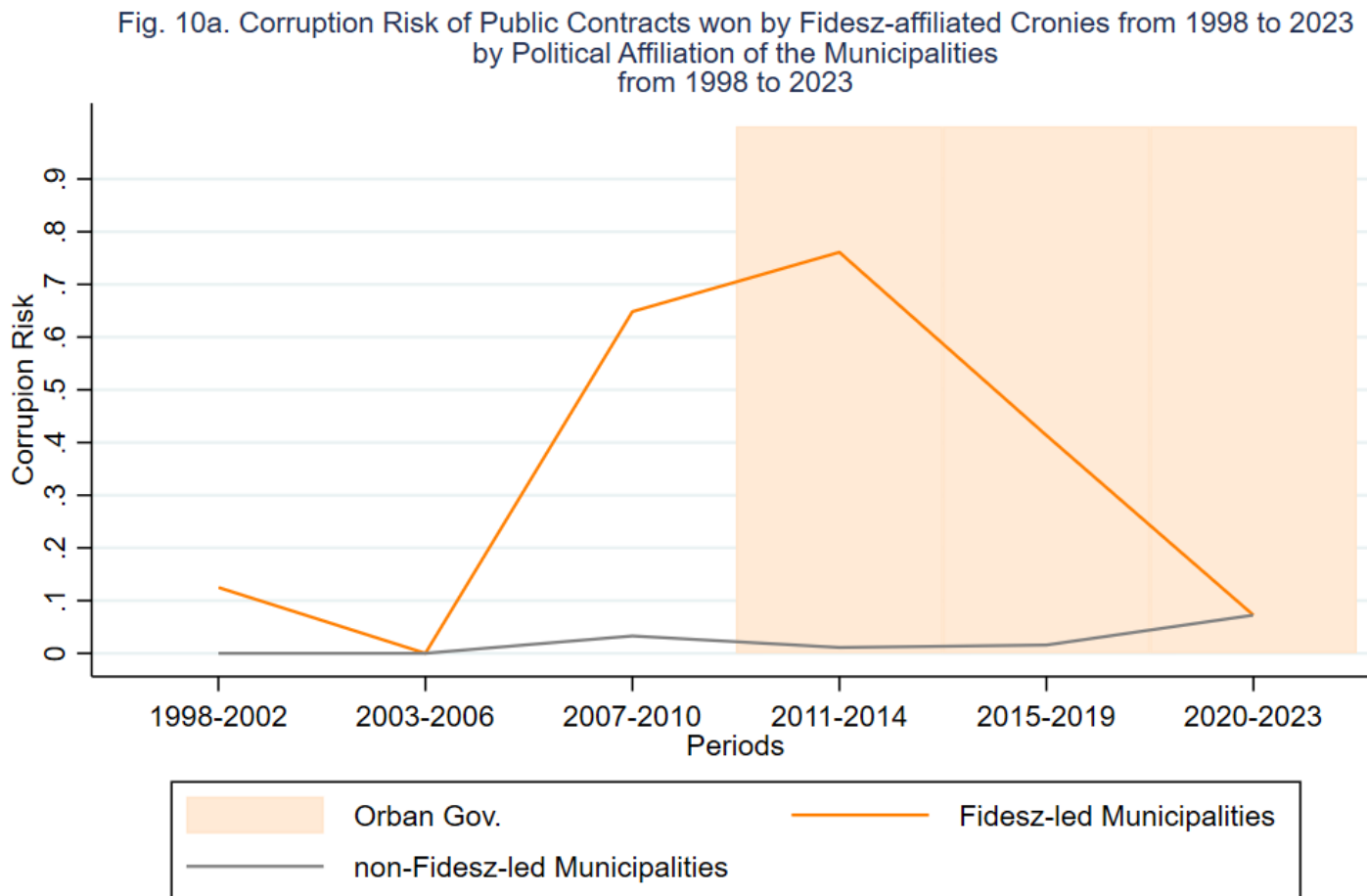
Politikai favorizmus – II, 1998-2023

Fig. 9b. Share of Net Value of Public Contracts Won by Fidesz-affiliated Cronies on Total Net Value of Public Contracts from 1998 to 2023 by Political Affiliation of the Municipalities and Periods from 1998 to 2023

Notes: with Framework Agreements, $NCV_C3R = NCV_C3 / NCV_MILL$, $N = 60,406$
 Source: CRCB

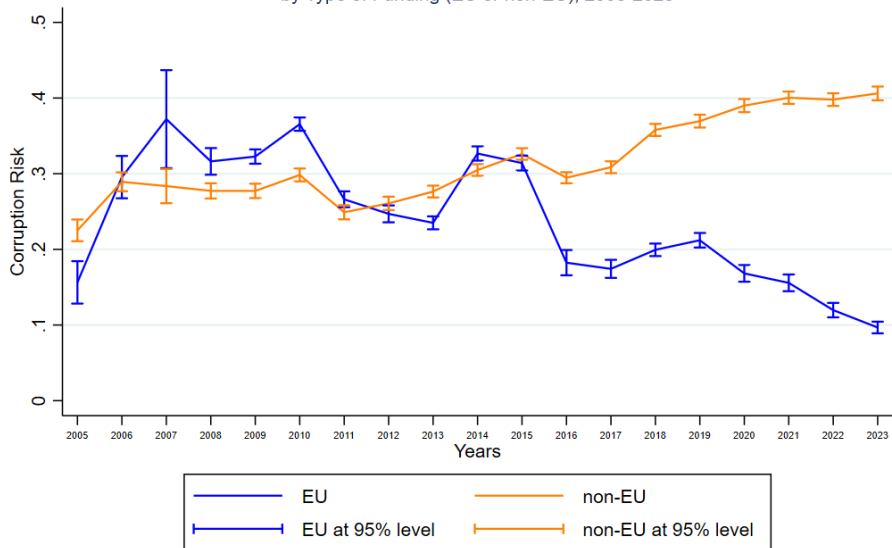
Politikai favorizmus – III: korrupciós kockázat, 1998-2023

Notes: with Framework Agreements, N=60,406
Source: CRCB

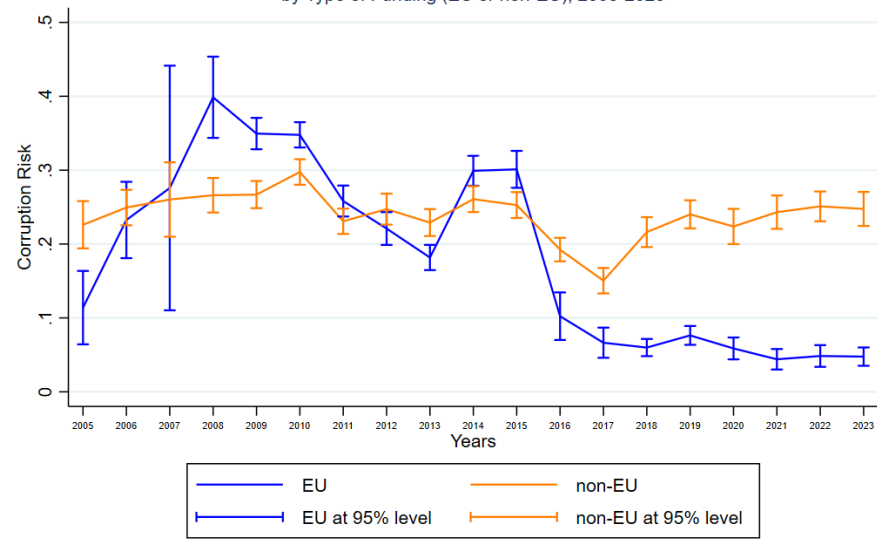
Az Orbán rendszer alkalmazkodása: az Elios-hatás

Fig. 11a. Corruption Risk in Hungary by Type of Funding (EU or non-EU), 2005-2023

Note: EU: contracts financed by EU; non-EU: contracts financed by Hungarian taxpayers; with Framework Agreements
 N= 310,960
 Source: CRCB

Fig. 11b. Corruption Risk in Municipality Analyzed by Type of Funding (EU or non-EU), 2005-2023

Note: EU: contracts financed by EU; non-EU: contracts financed by Hungarian taxpayers; with Framework Agreements
 N=56,815
 Source: CRCB

Modellek

1. Modell (logit)

$$P(PC_i = 1) = \frac{1}{1 + e^{-z_i}} \quad (1.1)$$

$$z_i = \alpha_i + \beta_i CI_i + \sum_{k=1}^n \gamma_{ik} X_{ik} + \varepsilon_i \quad (1.2)$$

minden i önkormányzatra, ahol PC a politikai váltás mutatója: 0, ha F->F; 1, ha F->nF. A CI pedig a korrupciós kockázat indikátora (CRR , $CCRR$, NCV_CR1R). Az X az egyéb önkormányzati/városi jellemzők vektora.

CRR : egy pályázat mellett lebonyolított szerződések aránya 2017 és 2019 között

$CCRR$: legalább négy pályázat mellett lebonyolított szerződések aránya 2017 és 2019 között

NCV_CR1R : egy pályázat lebonyolított szerződések nettó értékének aránya az összes nettó értékben 2017 és 2019 között.

Modellek

2. Modell (OLS)

$$DCI_i = \alpha_i + \beta_i PC_i + \sum_{k=1}^n \gamma_{ik} X_{ik} + \varepsilon_i \quad (2)$$

minden i önkormányzatra, ahol DCI a korrupciós kockázat indikátor értékének változása 2021-2023-ban 2017-2018-hoz képest ($DCRR$, $DCCRR$, $DNCV_CR1R$); A PC a politikai váltás mutatója: 0, ha F->F; 1, ha F->nF; Az X az egyéb önkormányzati/városi jellemzők vektora.

Változók

Variable name	Definition
<i>CRR1719</i>	Share of contracts with single bid in all contracts from 2017 to 2019
<i>EUR1719</i>	Share of contracts financed by EU in all contracts from 2017 to 2019
<i>LTIR1719</i>	Share of contracts with non-open procedures in all contracts from 2017 to 2019
<i>NCV_CRONYR1719</i>	Share of contracts won by Fidesz-affiliated cronies in all contracts from 2017 to 2019
<i>LNNCV1719</i>	Ln of sum of net contract value from 2017 to 2019
<i>LNHEDUR22</i>	Ln of share of high educated population in total population in 2022
<i>LNNCV_POPR01</i>	Ln of sum of net contract value per capita from 2017 to 2019. (The municipality population data are based on 2001 census data.)
<i>U365R19</i>	Share of registered unemployment more than one year in active population in 2019
<i>UR19</i>	Share of registered unemployment in active population in 2019
<i>CRR_HEDU</i>	$CRR1719 \times LNHEDUR22$
<i>CCRR1719</i>	Share of contracts with more than three bids in all contracts from 2017 to 2019
<i>NCV_CR1R1719</i>	Share of net contract value with high corruption risk (single bid) in all net contract value from 2017 to 2019
<i>F_NF</i>	$F_N = [0,1]$: 0: The Fidesz leadership not replaced in 2019; 1: The Fidesz leadership replaced by opposition leadership in 2019
<i>WINNERR19</i>	Voting percentage for the winning mayor in the 2019 elections
<i>DCRR</i>	$DCRR = CRR_{2021-2023} - CRR_{2017-2019}$
<i>DCCRR</i>	$DCCRR = CCRR_{2021-2023} - CCRR_{2017-2019}$
<i>DNCV_CR1R</i>	$DNCV_CR1R = NCV_CR1R_{2021-2023} - NCV_CR1R_{2017-2019}$
<i>DEUR</i>	Change in the share of EU-funded contracts between 2017-2019 and 2021-2023. $DEUR = EUR_{2021-2023} - EUR_{2017-2019}$
<i>DLTIR</i>	$DLTIR = LTIR_{2021-2023} - LTIR_{2017-2019}$
<i>DNCV</i>	$DNCV = NCV_{2021-2023} - NCV_{2017-2019}$
<i>DNCV_CRONYR</i>	$DNCV_CRONYR = NCV_CRONYR_{2021-2023} - NCV_CRONYR_{2017-2019}$

Eredmények – M1

<i>Variables</i>	Model 1.1.1	Model 1.1.2	Model 1.1.3	Model 1.1.4	Model 1.1.5	Model 1.1.6
<i>CRR1719</i>	0.736 (0.805)	0.493 (0.581)	0.469 (0.554)	-	-	-
<i>EUR1719</i>	-	0.321** (0.181)	0.930 (0.602)	-	-	-
<i>LTIR1719</i>	-	0.654 (0.704)	0.734 (0.875)	-	-	-
<i>NCV_CRONYR1719</i>	-	1.734 (2.379)	4.073 (5.821)	-	-	-
<i>LNNCV1719</i>	-	0.880 (0.163)	-	-	-	-
<i>LNHEDUR22</i>	-	-	4.918*** (2.955)	4.659*** (2.365)	4.676*** (2.480)	5.033*** (2.866)
<i>LNNCV_POPR01</i>	-	-	0.443*** (0.111)	0.463*** (0.108)	0.469*** (0.108)	0.469*** (0.112)
<i>U365R19</i>	-	-	1.752** (0.434)	1.688*** (0.418)	-	1.704*** (0.427)
<i>UR19</i>	-	-	-	-	1.153* (0.094)	-
<i>CRR_HEDU</i>	-	-	-	-	-	0.236 (0.942)
<i>Constant</i>	0.387*** (0.079)	1.859 (2.634)	0.755 (0.728)	0.707 (0.555)	0.717 (0.569)	0.864 (0.885)
<i>Pseudo R²</i>	0.000	0.018	0.098	0.092	0.086	0.092
N	206	206	206	206	206	206

Eredmények – M1

<i>Variables</i>	Model 1.2.1	Model 1.2.2	Model 1.2.3	Model 1.2.4.	Model 1.3.1	Model 1.3.2	Model 1.3.3	Model 1.3.4
<i>CCRR1719</i>	1.391 (1.067)	1.116 (0.872)	0.917 (0.698)	0.986 (0.756)	-	-	-	-
<i>NCV_CR1R1719</i>	-	-	-	-	0.712 (0.649)	0.499 (0.526)	0.562 (0.622)	0.556 (0.603)
<i>EUR1719</i>	-	0.347* (0.203)	0.979 (0.643)	0.859 (0.576)	-	0.320** (0.182)	0.932 (0.600)	0.809 (0.532)
<i>LTIR1719</i>	-	0.6661 (0.715)	0.760 (0.911)	0.665 (0.794)	-	0.611 (0.666)	0.714 (0.846)	0.626 (0.737)
<i>NCV_CRONYR1719</i>	-	1.911 (2.563)	4.248 (6.040)	4.120 (5.742)	-	1.598 (2.191)	3.914 (5.524)	3.780 (5.239)
<i>LNNCV1719</i>	-	0.859 (0.152)	-	-	-	0.888 (0.168)	-	-
<i>LNHEDUR22</i>	-	-	4.627*** (2.726)	4.483*** (2.587)	-	-	4.778*** (0.110)	4.644*** (2.740)
<i>LNNCV_POPR01</i>	-	-	0.430*** (0.105)	0.439*** (0.106)	-	-	0.441*** (0.110)	0.451*** (0.112)
<i>U365R19</i>	-	-	1.719** (0.425)	-	-	-	1.715** (0.424)	-
<i>UR19</i>	-	-	-	1.165* (0.096)	-	-	-	1.164* (0.095)
Constant	0.338*** (0.096)	1.900 (2.769)	0.585 (0.495)	0.587 (0.500)	0.387 (0.070)	1.735 (2.488)	0.702 (0.687)	0.729 (0.715)
Pseudo R ²	0.001	0.017	0.097	0.091	0.001	0.019	0.098	0.092
N	206	206	206	206	206	206	206	206

Eredmények – M2

Variables	Dependent variable: DCRR		Dependent variable: DCCRR		Dependent variable: DNCV_CR1R	
	Model 2.1.1 ⁽²⁾	Model 2.1.2 ⁽²⁾	Model 2.2.1 ⁽²⁾	Model 2.2.2 ⁽²⁾	Model 2.3.1 ⁽¹⁾	Model 2.3.2 ⁽¹⁾
	<i>F_NF</i>	Y	N	Y	N	Y
<i>CRR1719</i>	-0.722*** (0.066)	-0.697*** (0.061)	N	N	N	N
<i>CCRR1719</i>	N	N	-0.906*** (0.089)	-0.931*** (0.086)	N	N
<i>NCV_CR1R1719</i>	N	N	N	N	-0.934*** (0.029)	-0.924*** (0.026)
<i>WINNERR19</i>	Y	N	Y	N	Y	N
<i>EUR1719</i>	-0.142*** (0.041)	-0.181*** (0.028)	0.188** (0.083)	0.194*** (0.057)	-0.050** (0.021)	-0.051*** (0.015)
<i>DEUR</i>	Y	N	Y	N	Y	N
<i>LTIR1719</i>	Y	N	Y	N	Y	N
<i>DLTIR</i>	Y	N	Y	N	Y	N
<i>LNNCV1719</i>	Y	N	Y	N	0.008** (0.004)	0.010*** (0.003)
<i>DNCV</i>	Y	N	Y	N	Y	N
<i>LNHEDUR22</i>	Y	N	Y	N	Y	N
<i>LNNCV_POPR01</i>	Y	N	Y	N	Y	N
<i>DNCV_CRONYR</i>	Y	N	Y	N	-0.135*** (0.042)	-0.132** (0.031)
Constant	0.0810 (0.145)	0.162*** (0.020)	0.581*** (0.287)	0.320*** (0.047)	0.055 (0.048)	0.015 (0.026)
F	13.56***	74.39***	14.02***	77.21***	107.41***	326.91***
R ²	0.460	0.425	0.468	0.435		
N	204	204	204	204	204	204

Köszönöm a figyelmet!

CRCB

www.crcb.eu